

Dyskusję, po różnorodnych i interesujących wystąpieniach, poprowadziły i podsumowały przewodniczące poszczególnych bloków.

Podsumowania i zakończenia części plenarnej konferencji, dokonała dr Jolanta Nowosielska – dziekan Wydziału Nauk Humanistyczno-Społecznych w Olsztynie, wystąpieniem *Coaching i mentoring – nowa jakość w edukacji?*.

Obrady umożliwiły wymianę doświadczeń oraz refleksji teoretycznych, dotyczących nowych obszarów badawczych w edukacji związanych z coachingiem i mentoringiem.

Na zakończenie pierwszego dnia konferencji miały miejsce oficjalne podziękowania dla organizatorów i uczestników, a wieczorem odbył się koncert i uroczysta kolacja.

Drugi dzień konferencji stanowiła część praktyczna/warsztatowa. Warsztaty prowadzone były przez doświadczonych trenerów i coachów z całej Polski:

- mgr Małgorzata Dudek (Akademia Rozwoju Osobistego KOMPAS) *Coachingowe metody wpływające na skuteczność w działaniu*;
- mgr Anna Wtulich (Akademia Rozwoju Osobistego KOMPAS) *Coaching tożsamości i praca z wartościami jako narzędzia pracy coacha*;
- mgr Katarzyna Szczudrawa (Profi Biznes Group) *Praca z metaforą jako jedno z narzędzi coachingowych*;
- dr Agnieszka Rymśza (WSP im. Janusza Korczaka w Warszawie, Wydział Nauk Społecznych), mgr Justyna Józefowicz (Fundacja STYKI) *Jak skutecznie szukać zasobów. Wykorzystanie narzędzi coachingowych w pracy i nie tylko*;
- mgr Jerzy Zientkowski (Fabryka Mów) *Praktyczne narzędzia coachingu w biznesie*;
- mgr Michał Grześkowiak (Toastmasters International) *Coaching samodyscypliny*.

Warsztaty cieszyły się ogromnym zainteresowaniem i powodzeniem. Wszyscy uczestnicy konferencji chętnie wzięli w nich udział.

Zamknięcia i podsumowania ogólnopolskiej konferencji naukowej dokonała dr Jolanta Nowosielska. Przemyslenia wygłoszone przez prelegentów zostaną opublikowane w postaci recenzowanej monografii naukowej.

Przebieg konferencji pt.: *Coaching i mentoring – nowa jakość w edukacji* skłania do optymizmu. Licznie zgromadzone audytorium prelegentów i słuchaczy zarówno pierwszego dnia, jak również drugiego, pozwala na stwierdzenie, iż konferencja była nie tylko ważnym wydarzeniem naukowym, ale również istotnym instrumentem dla upowszechnienia wiedzy na temat coachingu i mentoringu. Konferencja zakończyła się powodzeniem, co zrodziło chęć i potrzebę kontynuacji niniejszego przedsięwzięcia w kolejnych latach.

dr Jolanta Nowosielska

Sprawozdanie z Seminarium Naukowego Doktorantów WSE UAM „Pedagog w przestrzeni współczesnych wyzwań społeczno-kulturowych i edukacyjnych”, Poznań, 16 grudnia 2016 roku

16 grudnia 2016 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z inicjatywy Rady Studium Doktorantów WSE UAM we współpracy z Zakładem Edukacji Elementarnej i Terapii Pedagogicznej odbyło się po raz drugi Semina-

rium Naukowe Doktorantów WSE UAM. Patronat nad wydarzeniem objęła Dziekan WSE prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska. Celem seminarium było zaprezentowanie zainteresowań badawczych oraz wybranych problemów naukowych przez doktorantów, a także pokazanie, z jakimi wyzwaniami zmagają się dzisiejszy pedagog we współczesnej przestrzeni społeczno-kulturowej i edukacyjnej. Opiekę nad programem wydarzenia sprawował Komitet Naukowy pod kierunkiem prof. dr hab. Agnieszki Gromkowskiej-Melosik oraz prof. dr hab. Hanny Krauze-Sikorskiej.

Seminarium otworzyła Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska. W swoim przemówieniu zauważyła, że współczesna rzeczywistość społeczno-kulturowa jest wieloznaczna i nieuporządkowana. Wiele aspektów jest trudnych do rozpoznania i wymaga sprobematyzowania zarówno w słowie mówionym, jak i pisanim. Podkreśliła także wyzwanie, jakim jest uprawianie ogólnohumanistycznej refleksji nad wartościami w zmiennym świecie i przestrzeni społeczno-kulturowej. Pani Profesor zwróciła również uwagę na integracyjny walor spotkania, które umacnia wspólnotę doktorantów WSE oraz wydobywa ich potencjał badawczy.

Po otwarciu nastąpiła część wprowadzająca. Jako pierwsza swój wykład wygłosiła prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik. Przedmiotem jej rozważań było zagadnienie testów w kontekście neoliberalizmu. Merytokratyczne podstawy dominujące we współczesnej edukacji promują sprawdzanie kompetencji za pomocą obiektywnych i zestandaryzowanych narzędzi, jakimi są testy. Pani Prodziekan krytycznie oceniła te założenia, które nie prowadzą do eliminacji nierówności w dostępie do edukacji, a wręcz je wzmacniają. Spostrzegła, iż „logika testów”, jaka upowszechniła się we współczesnej szkole, powoduje zanik rozwoju takich cech młodego człowieka jak: kreatywność, ciekawość, czy świadomość obywatelska. Jak określiła – „testologia” stwarza zatem uproszczony obraz stanu uczenia się, co więcej, prowadzi do utraty kompetencji pedagogicznych przez samych nauczycieli, którzy rezygnują z systemów nastawionych na rozwój ucznia na rzecz zredukowanych metod przekazywania formalnej wiedzy. Tymczasem w opinii Pani Profesor celem edukacji mogłoby być kształtowanie ludzi zaangażowanych i sprawiedliwych w otaczającej nas przestrzeni społecznej. Konkludując: edukacja w rankingach to nie jest to samo co dobre wykształcenie.

Drugi wykład wprowadzający przedstawiła kierownik Zakład Edukacji Elementarnej i Terapii Pedagogicznej prof. dr hab. Hanna Krauze-Sikorska. Tematem było dziecko jako osoba w świecie dorosłych. Zgodnie z zaprezentowanymi założeniami każdy z nas jest jednostką niepowtarzalną, stale się rozwijającą, ale będącą wciąż tą samą osobą. Składają się na to nasze obrazy z dzieciństwa przypominające nam, kim jesteśmy. Jednakże współczesne przemiany społeczno-kulturowe korespondują z „mitem dzieciństwa”. Niekiedy doświadczenie dzieciństwa wiąże się z brakiem poczucia bezpieczeństwa, nierównością w dostępie do edukacji czy opieki zdrowotnej, a także uczuciem osamotnienia. Ścieżka rozwojowa każdej osoby nie jest raz na zawsze wyznaczona bez względu na przeszłe doświadczenia. Dziecku jednak potrzebna jest w pewnym momencie pomoc, aby nie stało się ofiarą własnej przeszłości. Pani Profesor zauważyła również, że współczesne dziecko funkcjonuje w świecie, który nie przypomina dzieciństwa teraźniejszych dorosłych. Kultura masowa promuje sztuczny optymizm oraz nieustanną mobilność. Musimy jednak pamiętać, że dziecko ma prawo być dzieckiem i do rozwoju swojego prawdziwego Ja.

Po zakończeniu części wprowadzającej rozpoczęto I sesję programu seminarium pt. *Pedagog wobec współczesnych problemów społecznych*. Otworzyła go mgr Magdalena Gajtkow-

ska z referatem *Pedagog wobec współczesnych przemian rodziny i rodzicielstwa*. Prelegentka przedstawiła wyniki badań dotyczące liczby urodzeń dzieci w poszczególnych latach oraz analizę odpowiedzi respondentów na temat ich planów rodzicielskich. Zdaniem autorki opisywane zjawiska stanowią wyzwanie dla współczesnych pedagogów, bowiem implikują potrzebę podjęcia przez nich nowych i wymagających działań skierowanych przede wszystkim na kształtowanie refleksyjnego i zarazem krytycznego podejścia młodzieży wobec wielorakich reprezentacji współczesnego rodzicielstwa oraz własnych planów życiowych. Następnie referat pt. *Androcentryczna rzeczywistość szkolna i redukowanie tożsamości dziewcząt w kontekście feminizacji zawodu nauczyciela* wygłosiła mgr Katarzyna Śmiałowicz. Autorka przedstawiła opinie o nauczycielach, uwzględniając ich płeć oraz ich odmienne podejście do swoich uczennic i uczniów. Odmienność traktowania przez pedagogów dziewcząt i chłopców może powodować dyskryminację. Trzecim uczestnikiem była mgr Agnieszka Nymś-Górna, która zaprezentowała temat *Praca ze sprawcami przestępstw seksualnych jako wyzwanie dla pedagoga*. Referentka zapoznała audytorium z danymi dotyczącymi populacji przestępców seksualnych przebywających w zakładach karnych oraz specyfiką metod pracy wychowawców więziennych. Poruszyła ona problemy związane z resocjalizacją, takie jak: podążanie do głębi problemu oraz seksualizacji spotkań podczas terapii. Jako kolejna zabrała głos mgr Natalia Ulaniecka z referatem pt. *Pedagog wobec epidemii raka – edukacja profilaktyczna, kampanie społeczne i wsparcie psychopedagogiczne onkopacjentów*. Uczestniczka omówiła rolę pedagoga w systemie wsparcia osób chorych na raka oraz ich rodzin. Przedstawiła również możliwe kierunki działań pedagogicznych poprzez edukację prozdrowotną i działania wspierające profilaktykę. Pierwszą sesję zakończyła mgr Julia Sienkiewicz-Wilowska, prezentując temat *Seniorzy na terenach wiejskich – ograniczenia i możliwości*. Ukazała panoramę problemów ludzi starszych na obszarach wsi, którzy borykają się z takimi problemami jak: utrudniony dostęp do służby zdrowia oraz instytucji i urzędów wspierających. Podkreślała ona ważną rolę takich organizacji jak: Kółka Rolnicze i Koła Gospodyń Wiejskich, które pełnią ważną funkcję międzypokoleniową. Poruszyła także kwestię związaną z wykształceniem mieszkańców wsi i trudności ze znalezieniem pracy dla kobiet, które są lepiej wykształcone.

Drugą sesję zatytułowaną *Pedagog wobec komunikacji* rozpoczęła mgr Beata Iwanicka, wygłaszając referat pt. *Przestrzeń do pokonania – Polski Język Migowy i system Haptic wobec wyzwań edukacyjnych i komunikacyjnych w środowisku osób z wadami słuchu i wzroku*. Autorka przedstawiła, jak ważną rolę odgrywa przestrzeń w edukacji i komunikacji z osobami nie(do)słyszającymi i głuchoniewidomymi. Pokazała na przykładach zaczerpniętych z Polskiego Języka Migowego, że istnieją takie elementy, którym właśnie przestrzeń nadaje sens wypowiedzi (np. czasowniki kierunkowe). Zaprezentowała również alternatywne rozwiązania, które w najbardziej aktywny sposób może pomóc odzwierciedlić otaczającą rzeczywistość społeczną, kulturową i edukacyjną osobom ze sprzężonymi dysfunkcjami wzroku i słuchu. Druga uczestniczka, mgr Agnieszka Bojarczuk, przedstawiła referat pt. *Języki (nie)obce dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – wyzwaniem współczesnej edukacji*. Prelegentka podkreślała, że w pracy pedagoga ważna jest metodyka nauczania języka obcego przy jednoczesnym wsparciu metodyki pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Podkreślała ona również ważną rolę przestrzeni dostosowanej do ich potrzeb (materiały dydaktyczne oraz środki glottodydaktyczne). Jako trzecia wystąpiła mgr Aleksandra Rożek z tematem *Klasa integracyjna – wyzwanie dla nauczyciela i uczniów*, w którym przedstawiła

problem związany z integracją dzieci „zdrowych” z niepełnosprawnymi. Zaznaczyła ważną rolę nauczyciela, którego zadaniem jest wytłumaczenie dzieciom oraz ich rodzicom specyfiki funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami. Takie podejście pozwala na wzajemne zrozumienie, nauczenie się szacunku, tolerancji i współpracy. Kolejny referat zaprezentowała mgr Anna Schmidt pt. *Język obcy w przedszkolu – problem czy wyzwanie?* Odniosła się ona do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2014 roku m.in. dotyczącego „przygotowania dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym”. Autorka poruszyła również problem związany z organizacją, kwalifikacjami nauczycieli oraz przestrzenią edukacyjną dotyczącą materiałów dydaktycznych dla dzieci w wieku przedszkolnym uczących się języków obcych. Piąta prelegentka w sesji, mgr Dorota Dolata, opowiedziała *O istotności uwzględniania priorytetów dzieci w codziennej interakcji z nimi z perspektywy pedagoga szkolnego*. Uczestniczka odniosła się do tematyki współczesnego świata wartości i jego wpływu na kształtowanie się młodego człowieka. Pokazała ona, że na podstawie wartości dziecka można stworzyć plan interwencji pedagogicznej. Sesję zamknął temat *Współczesne oblicze pedagogizacji rodziców*, przedstawiony przez mgr Patrycję Wesołowską. Zaprezentowana koncepcja pedagogizacji rodziców oznacza wzmocnienie wsparcia między wiedzą potoczną a wiedzą naukową oraz podniesienie stopnia refleksyjności w procesie wychowania. Autorka postulowała rozwijanie kompetencji wychowawczych z poszanowaniem wiedzy rodziców, wykorzystanie ich doświadczeń, łączenie wiedzy praktycznej z wiedzą teoretyczną poprzez celowe, zaplanowane i długofalowe działania.

Kolejna sesja tematyczna została zatytułowana *Pedagog w świecie mediów*. Rozpoczęła ją mgr Elwira Litaszewska z tematem „*Odpowiedzialnie o odpowiedzialności*” – *jak przedstawiać społeczne zaangażowanie organizacji?*. Odniosła się do zjawiska społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR), które jest odpowiedzią na współczesne przemiany i próbą praktyk zarządzania o silnym powiązaniu z równoważonym rozwojem. Referat zilustrowała materiałem audiowizualnym ilustrującym tę tematykę. Następną prelegentką, mgr Anna Sokołowska, zaprezentowała wystąpienie pt. *Młodzież akademicka wobec tezy o końcu autentyczności w kontekście problemu plagiatyzmu*, co jednocześnie stanowiło raport z badań. Postawiła ona następujące pytania: czy istnieje coś takiego jak prawda rozumiana jako autentyczność oraz czy treści zamieszczone w Internecie są własnością wszystkich jego użytkowników? Referentka poruszała problem autentyczności kreowanego wizerunku własnego w mediach społecznościowych oraz własności intelektualnej w dobie Internetu. Trzeci uczestnik sesji, mgr Maciej Zychowicz, wygłosił referat pt. *Digitalizacja procesu edukacji w opinii studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu w Cordobie*. Zwrócił uwagę na kwestię dostępu do materiałów wizualnych, typu dostarczanych treści, sposobu ich udostępniania, ilości oraz jakości. Podkreślał on ważność ich oddziaływania w procesie edukacji i przedstawił wyniki porównawcze swoich badań. Na temat *Edukacja technokultury: praktyka pedagogiczna* wypowiedział się mgr Kamil Wnuk. Zaznaczył rolę sztuki jako przestrzeni praktycznego testowania nowych modeli funkcjonowania w kulturze. Zdaniem prelegenta nauczyciel, uprawiając twórczy styl pracy, uruchamia autokreację uczniów i ich pełne inwencji relacje ze światem. Sesję zamknęła mgr Anna Michniuk z referatem pt. *Nowomediálny (?) nauczyciel – raport z badań*. Prelegentka przedstawiła możliwości i realia współczesnej szkoły w kontekście jej dygitalizacji. Autorka nakreśliła współczesny obraz szkoły, której dyrektorzy mają świadomość „że bez komputera nie ma jutra”. Obecnie placówki edukacyjne pracują na przesta-

rzałym sprzęcie z ograniczonym dostępem do Internetu oraz uczą w niej nauczyciele, dla których najważniejsze jest „przerobienie podręcznika”, którzy nie zawsze potrafią nadążyć za współczesnymi zmianami.

Ostatnią sesję, zatytułowaną *Pedagog wobec wieloaspektowego rozwoju dziecka*, otworzyła mgr Michalina Kasprzak z wystąpieniem pt. *Zasoby twórcze dziecka jako wyzwanie edukacyjne*. Uczestniczka przytoczyła fragment książki pt. *Prawidła życia* autorstwa Janusza Korczaka. Zaproponowała jednocześnie metaforę deskorolki ilustrującą potrzebę wsparcia i mobilizacji chęci dziecka do działania. Połączenie sił kilku ludzi może zbudować lepszą teraźniejszość i przyszłość dziecka. Mgr Tomasz Herman jako drugi przedstawił swój referat zatytułowany *Rola i znaczenie nauczyciela w pracy z dzieckiem zdolnym*. Zwrócił uwagę na to, że uczeń zdolny we współczesnej szkole jest dyskryminowany, ponieważ zajęcia dodatkowe z reguły adresowane są do uczniów przejawiających trudności szkolne. Zauważył także, że współczesna szkoła nie uwzględnia różnic indywidualnych uczniów i nie daje im możliwości rozwijania swoich talentów, podczas gdy wsparcie nauczyciela dla ucznia zdolnego może odgrywać istotną rolę w jego rozwoju. Jako trzecia prelegentka wystąpiła mgr Natalia Kłysz-Sokalska. Tematyką jej wystąpienia było *Kształtowanie kompetencji poznawczych i emocjonalnych dziecka poprzez aktywności muzyczno-ruchowe*. Prelegentka opowiedziała o możliwościach zastosowania wiedzy muzycznej w edukacji wczesnoszkolnej. Muzyka kształtuje empatię i wpływa na ogólny rozwój psychofizyczny. Wynikają z tego możliwości świadomego wykorzystania aktywności muzycznych w procesie kształcenia kompetencji emocjonalnych i poznawczych dziecka. Następnym referat pt. *Trudności uczniów powracających z migracji* przedstawiła mgr Dominika Przybyszewska. Poruszyła problem dzieci, które wracają do kraju ojczystego i spotykają się z trudnościami językowymi tj. mówienie, czytanie, pisanie, kaligrafia. Przeżywają one również szok kulturowy, a także są podatne na inny niż dotychczas styl wychowania i organizację pracy szkoły. Te aspekty mogą powodować u nich trudności emocjonalne, które objawiają się poprzez agresję, autoagresję, płacz, konflikty z rówieśnikami, a także niszczenie rzeczy i kompulsywne granie w gry komputerowe. Kolejny temat *Społeczno-emocjonalne funkcjonowanie dzieci polskich emigrantów. Ilustracja empiryczna* przedstawiła mgr Katarzyna Bogucka. Zwróciła uwagę na problem eurosieroctwa związany z kwestią kondycji rodziny po licznych wyjazdach Polaków po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Separacja rodziców wpływa na rozwój psychoemocjonalny dzieci i tym samym stanowi wyzwanie dla współczesnych pedagogów. Ostatni referat pt. *Edukacja muzyczna – popularna i klasyczna* zaprezentowała mgr Magdalena Andrys. Zauważyła, że współczesna młodzież nie zna definicji muzyki klasycznej i nie potrafi często jej odróżnić od muzyki popularnej w poprzednich dekadach. Problemem jest również to, iż nauczyciele uczący muzyki we współczesnej szkole często sami nie są muzykami. Edukacja muzyczna jest przygotowaniem do świadomego uczestnictwa w kulturze. Prelegentka podkreślała, że nauczyciel nie powinien zamykać się na to, co popularne, i dzięki temu może również nauczyć się czegoś od swoich uczniów.

Obrady zamknęła Pani Prodziekan ds. studiów doktoranckich i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik. Skonkludowała, że wystąpienia uczestników seminarium wpisywały się w nurt pedagogiki emancypacyjnej cechującej się między innymi refleksyjnością nad równością szans dla każdego uczestnika procesu edukacji. Podkreśliła ona również centralną rolę ciekawości w pracy pedagoga i badacza, gdyż bez zaintereso-

wania otaczającym nas światem pedagogika nie będzie potrafiła wyjść na przeciw współczesnym wyzwaniom społeczno-kulturowym i edukacyjnym.

Po zakończeniu obrad uczestnicy udali się na uroczystą kolację wigilijną, którą uświetniły swoim krótkim wystąpieniem artystycznym doktorantki II roku mgr Magdalena Andrys, mgr Anna Schmidt oraz mgr Natalia Kłysz-Sokalska. Rada Studium Doktorantów WSE UAM złożyła serdeczne podziękowania oraz wręczyła drobne upominki z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia Władzom Wydziału oraz wszystkim doktorantom. Pani Dziekan prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska złożyła nam wszystkim serdeczne życzenia i pragnienie aby w życiu każdego z nas działy się cuda, a Pani Prodziekan ds. studiów doktorskich i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik również dołączyła się do nich i życzyła finalizacji prac doktorskich.

mgr Beata Iwanicka

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Książka w życiu człowieka – w poszukiwaniu (u)traconej wartości. Perspektywa pedagogiki społecznej”, Poznań, 23 listopada 2016 roku

W dniu 23 listopada 2016 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa zatytułowana *Książka w życiu człowieka – w poszukiwaniu (u)traconej wartości. Perspektywa pedagogiki społecznej*. Organizatorem spotkania był Zakład Pedagogiki Społecznej na Wydziale Studiów Edukacyjnych. Podczas konferencji poruszane zostały kwestie czytelnictwa w historycznym wymiarze, rolach (poznawczej, społecznej i wychowawczej) książki oraz jej znaczeniu w różnych fazach życia człowieka, a także kulturowego odczytywania znaczeń. To tylko niektóre z poruszanych obszarów, które stanowią odpowiedź na przeobrażenia kultury czytelnictwa. Konferencja przebiegała pod patronatem Pani Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. zw. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej oraz Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Ponadto przy aktywnościach organizacyjnych uczestniczyli członkowie Studenckiego Koła Naukowego Pracy Socjalnej „Liczy się człowiek”.

Aktualność problemów związanych z kwestiami czytelnictwa oraz ogólnopolski charakter konferencji stanowiły o dużym zainteresowaniu wielu przybyłych specjalistów z ponad dziesięciu ośrodków naukowych w Polsce. Aranżacja przestrzeni umożliwiającej wymianę doświadczeń teoretycznych, jak i praktycznych sprzyjała aktywnej debacie.

Konferencja podzielona została na dwie części – pierwsza z nich, plenarna, charakteryzowała się uniwersalnym i całościowym określeniem charakteru obrad. Natomiast druga część podzielona na dwie równoległe sekcje tematyczne odzwierciedlające kolejno: społeczną, wychowawczą i poznawczą rolę książki – odczytywanie jej znaczeń oraz książka jako inspiracja – obcowanie z testem jako wartość, stanowiły praktyczne ukierunkowanie rozważań.

Kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej na Wydziale Studiów Edukacyjnych prof. dr hab. Katarzyna Segiet powitała reprezentantów Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego,